

51358304 : สาขาวิทยาการสังคมและการจัดการระบบสุขภาพ

คำสำคัญ : โรคไข้เลือดออก / อาสาสมัครสาธารณสุข / ระบาดวิทยา / บทบาทหน้าที่/ข้อมูล
ข่าวสาร / การรับรู้

จำเอนกคดี ยิ้มสงวน : การรับรู้ของประชาชนต่อการปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรค
ไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุข อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี. อาจารย์ที่ปรึกษาการ
ค้นคว้าอิสระ : ญญ.อ.ดร.เขวถักษณ์ อ่ำรำไพ. 65 หน้า.

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้ของประชาชนต่อการปฏิบัติงาน
ควบคุมป้องกัน โรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุข อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี โดย
กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนจาก 2 หมู่บ้าน คือ หมู่ 9 ทุ่งหมูปลอย จำนวน 67 หลังคาเรือน และ
หมู่ 10 ทุ่งตาลับจำนวน 86 หลังคาเรือน จำนวน 153 คน โดยกลุ่มตัวอย่างต้องอยู่บ้านอย่างน้อย 4
วันต่อสัปดาห์ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ประชาชนจากทุกหลังคาเรือน ๆ ละ 1 คน จำนวนทั้งสิ้น
153 คน ใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า คะแนนการรับรู้รวมของกลุ่มตัวอย่างต่อการปฏิบัติงานควบคุม
ป้องกันโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุข อำเภอบ้านคา อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 94.8)
ในสถานการณ์ปกติทั่วไปและสถานการณ์เมื่อเกิดการระบาดของโรคไข้เลือดออกกลุ่มตัวอย่างรับรู้
ว่า อสม. ดำเนินการใส่ทรายกำจัดลูกน้ำยุงลาย/ใส่ปลา เพื่อกำจัดลูกน้ำยุงลายที่บ้านของกลุ่ม
ตัวอย่างมากที่สุด ร้อยละ 98.7 และ ร้อยละ 96.7 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 99.3 ได้รับข้อมูล
ข่าวสารเรื่องโรคไข้เลือดออก ช่องทางที่ได้รับข้อมูลข่าวสารมากที่สุด คือ ได้รับจากอาสาสมัคร
สาธารณสุข (ร้อยละ 88.2) และรับรู้ว่ อสม.ได้เข้ามาดำเนินการที่บ้านของกลุ่มตัวอย่าง ครั้งล่าสุด 1
สัปดาห์ (ร้อยละ 96.1) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้ว่ อสม. ที่รับผิดชอบดูแลครัวเรือนของตนคือ
ใคร (ร้อยละ 97.4) ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่ควรมีการให้สุขศึกษากับประชาชนใน
เรื่องการติดต่อและการระบาดของโรคไข้เลือดออกให้มากขึ้น และการกำกับติดตามและการจัดเวที
ให้อาสาสมัครสาธารณสุข ได้พบปะกับชาวบ้านเป็นประจำเป็นสิ่งที่ควรดำเนินการต่อไป
ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป คือ ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้ของประชาชนในการ
ดำเนินงานเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขในพื้นที่ชุมชน และเขตเมือง และ
ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบก่อนและหลัง การให้ความรู้เรื่อง การติดต่อของโรคไข้เลือดออก
ของประชาชนหรือกลุ่มอื่นๆ เช่น อาสาสมัครสาธารณสุข ผู้นำชุมชน นักเรียน นักศึกษา

สาขาวิชาวิทยาการสังคมและการจัดการระบบสุขภาพ บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2553

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

51358304 : SOCIAL AND HEALTH SYSTEM MANAGEMENT

KEY WORDS : DENGUE FEVER / HEALTH VOLUNTEERS / EPIDEMIOLOGY /
INTENDANCY / INFORMATION / PERCEPTION

KITTI YIMSA-NGUAN : PUBLIC PERCEPTION ON HEMORRHAGIC FEVER
CONTROL BY PUBLIC HEALTH VOLUNTEER, BAN KHA DISTRICT RATCHABURI
PROVINCE . INDEPENDENT STUDY ADVISOR : YAOWALAK AMRUMPAI, Ph.D. 65 pp.

The objective of this study was to define people's perception towards dengue fever control process of the health volunteers at Amphoe Banka Ratchaburi province. Samples were people from Moo 9; Toongmooploi, 67 households, and Moo 10; Toongtalab, 86 households (total : 153 households). Enrolled samples were determined to stay in their house at least 4 days a week. An interview was performed to 1 person from each household. Frequency, percentage, mean and standard deviation were used in this study.

The results showed that people's perception towards dengue fever control process of the health volunteers at Amphoe Banka Ratchaburi province stayed at high rate (94.8%). In normal situation and outbreak situation, the samples perceived that village health volunteers added Temephos and fishes for each households at the highest rate (98.7% and 96.7% respectively). Most of samples (99.3%) were informed the details about dengue fever. Major channel in receiving knowledge about dengue was the village health volunteers (88.2%). Samples perceived that village health volunteers recently performed their works in each households within 1 week. Most of the samples (97.4%) could identify who was the village health volunteers responsible for controlling the dengue fever of their households. These findings proposed that dengue transmission and epidemic were crucial for educating people in this area. Further studies should be conducted; a comparison of people's perception in rural and urban area and also pre-post study after receiving transmission of dengue fever knowledge in other groups such as health volunteers, district leaders and students.

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

Program of Social and Health System Management Graduate School, Silpakom University Academic Year 2010

Student's signature.....

Independent Study Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาเรื่อง "การรับรู้ของประชาชนต่อการปฏิบัติงานควบคุมป้องกันไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุข อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี" สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก เกษัชรหญิง อาจารย์ ดร.เขวาลักษณ์ อ่ำรำไพ และคณาจารย์จากคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่กรุณาให้คำแนะนำปรึกษาข้อเสนอแนะ ตลอดจนตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนการค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จโดยสมบูรณ์

ขอขอบคุณ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดราชบุรี เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยหนองพันจันทร์ คณะอาสาสมัครสาธารณสุข สาธารณสุขอำเภอบ้านคา และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ให้ความกรุณาในการสรุปข้อมูลและตรวจสอบความถูกต้อง รวมทั้งขอขอบคุณผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ที่ได้เสียสละเวลาให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษา และหวังอย่างยิ่งว่า สิ่งที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานควบคุมป้องกันโรคไข้เลือดออก

ท้ายนี้ ขอขอบคุณ ครอบครัว เพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ทุกคน ที่เป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน จนการศึกษาครั้งนี้สำเร็จด้วยดี

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์